

črt propadel zaradi francoskega predloga, da pa bo Amerika dala nov načrt za sanacijo nemške krize. Čudno je, pravi list, da washingtonska vlada doslej še ni skušala dati tudi Berlinu svojih dobrih nasvetov.

Kakšen bo novi načrt

London, 1. julija. d. Dopolnjenik »Timesa« v Washingtonu javlja, da je pripravljen nov ameriški načrt za slučaj, da pariška pogajanja ne uspejo. Namerava se prvotno predlog Hooverjev umakniti in ponoviti ponudbo vsaki posamezni državi dolžnici, z drugimi besedami: Zedinjene države bi stavile ponudbo, da vsako državo oproste povračila dolgov Ameriki; oproščene države pa bi se morale odpovedati reparacijam, ki jih dolguje Nemčija. Ta načrt je seveda šele v surovem osnutku. »Daily Herald« javlja, da razmišljajo tudi o načrtu ameriškega posojila Nemčiji, s čimer bi bilo Nemčiji omogočeno, da plača Franciji svoje dolgoe.

Washington še vedno upa

Washington, 1. julija. d. Z vladne strani so izjavili, da pogajanja s Francijo še niso prekinjena. Amerika ni izgubila poguma, temveč upa še, da pride do sporazuma. Na vprašanje, ali je nevarnost, da bi Francija hotela izsiliti izvršitev Youngovega načrta in bi za to morebiti tudi vkorakala v Nemčijo, so odgovorili: Te igre svet ne bo več doživel.

Celje

* Spremembe v predstojništvu mestne policije. Predstojnik mestne policije v Celju gosp. Alojzij Gerzinič je z ukazom Nj. Vel. kralja postavljen za predstojnika mestne policije v Mariboru. Za predstojnika mestne policije v Celju pa je postavljen g. Gustav Puš, doslej uradnik pri predstojništvu mestne policije v Mariboru.

* Nezgode. 23letni zidarski vajenec Mirnik Pavel iz Trbovelj si je pri padcu zlomil desno nogo. — 20letni delavec Rebernak Josip iz Gaberja si je pri padcu po stopnicah izpahnil desno nogo. — Delavcu v tovarni podjetnikov v Rimskih Toplicah Lipovšku Martinu je pri delu padla velika deska na desno nogo in mu jo zmečkala. — Ledniku Alojziju, delavcu na stavbi Pokojniškega zavoda, je padla opeka na glavo, tako da je dobil pretres možgan. — Rudar Ban Fran iz Hude jame, je kosil in po ne previdnosti padel na koso, ki se mu je zarila globoko v levo nogo. — Vsi ponesrečenci so bili prepeljeni v celjsko javno bolnico.

* Poroka. Včeraj dopoldan sta se v celjski župni cerkvi poročila gđ. Marica Likarjeva, hčerka strokovnega učitelja na celjski meščanski šoli, in g. Joško Rudež, strokovni učitelj na meščanski šoli v Trbovljah. Čestitamo!

* Maturanti celjske realne gimnazije iz leta 1921 se pozivljajo, da se udeležijo prijateljskega sestanka v proslavo desetletnice mature, ki se bo vršil v soboto 4. julija ob 20.30 v hotelu »Evropia« v Celju.

* Pretep radi 10 dinarjev. V torek popoldan so se neki fantje v mestni klavnici pripravili radi 10 dinarjev, ki bi jih eden moral vrniti drugemu. Pri tem je dobil prekaževalski pomočnik 2. hud udarec s sesalko za kolo preko ušesa. Ves krvav je prišel na rešilno postajo, kjer so ga obvezali.

* Slavnostna otvoritev Obrtnega doma bo v nedeljo 19. julija.

STRELA UŽGALA HIŠO

V torek popoldan je nad celjsko okolico razsajala huda nevihta. Dočim je v mestu samo narajalo deževalo, je okolica precej trpela po nevihti. Na Ostrožnem št. 28 je ob 5. popoldan strela udarila v stanovanjsko hišo malega poselnika Ratajca Alojzija. Na mah je bila vsa hiša v plamenih in se je številna Ratajčeva rodbina komaj rešila. Kmalu so prispeli gasilci iz Gaberja, iz mesta in iz Lopate. Hiša pa je med tem že pogorela do tal in so gasilci mogli le obvarovati sosedna poslopja. Škoda je velika.

Pismo iz Šmartna pri Litiji

Dne 27. junija se je zaključilo šolsko leto 1930/31. Uspehi v šmarnski in kostrevaški šoli so povoljni. Naši malčki v Kostrevačnici so razstavili krasna ročna dela. Šmarnski šol. otroci so pa Prosvetnem domu pod vodstvom marljivega učiteljskega zbora ob veliki udeležbi zaključili šolsko leto z akademijo in dobro pripravljenim igrokazom »Ptičji kralj«. Naša duhovščina pa je ob tej priliki na koncu dejanja javno pokazala mržnjo proti »Sokolu«. Pred občinstvo je namreč tedaj stopil šolski upravitelj in naznanil, da g. dekan in hribski benediktin ne dovolita, da bi Sokolci in Sokolice v krajih nastopili v domu, ker je Prosvetni dom last cerkve.

Nato je občinstvo zapustilo dvorano in odšlo v sokolsko telovadnico, kjer so deklice prve nastopile in pokazale, kaj jih je lepega naučila učiteljica gđ. Mimi Vozljeva. Dečki-Sokolci so pa telovadili pod vodstvom br. Mirka Pestotnika in se tudi lepo odrezali s prostimi vajami.

Zapomnili si bomo, kar se je zgodilo na Vidovdan v Šmartnem v Prosvetnem domu. Prav dobro si bomo to zapomnili!

Žena pod avtobusom

8 hudimi poškodbami so jo pripeljali v bolnico Rajhenburg, 30. jun.

Na praznik v ponedeljek, ko je avtobus podjetja Zemljak vozil iz Senovega na rajhenburški kolodvor k dopoldanskemu vlaku, se mu je pripetila menda prvič taka nesreča. Na cesti med vilo »Mojmir« in kaplanijo je hotela, baš ko je vozil avtobus proti njej Marija Cvirni iz Senovega prekorati cesto. Avtobus je dajal signale in tudi vozil je zmerno, vendar sofer ni mogel preprečiti nesreče. Cvirnova je padla pod avtobus. Pri tem je dobila hude poškodbe. Ima nogo zlomljeno na dveh krajih in druge poškodbe, ter so jo morali prepeljati v bolnico.

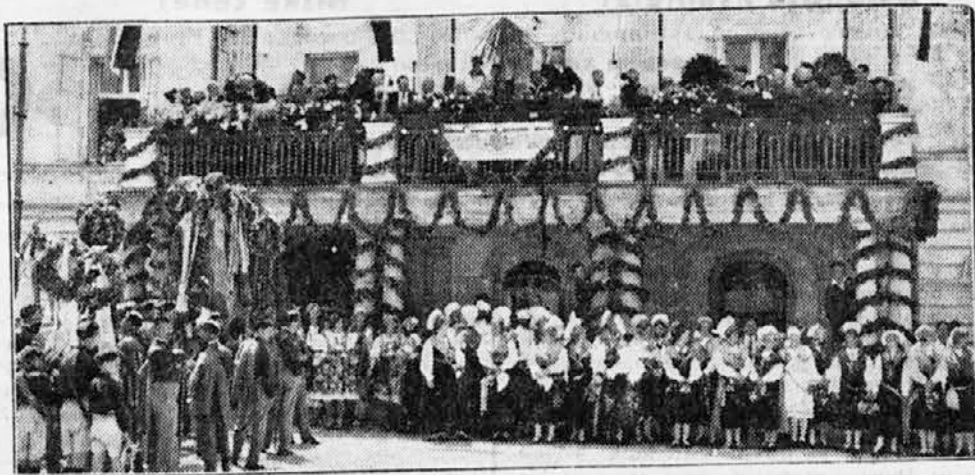
Potovanje po zvezdi večernici

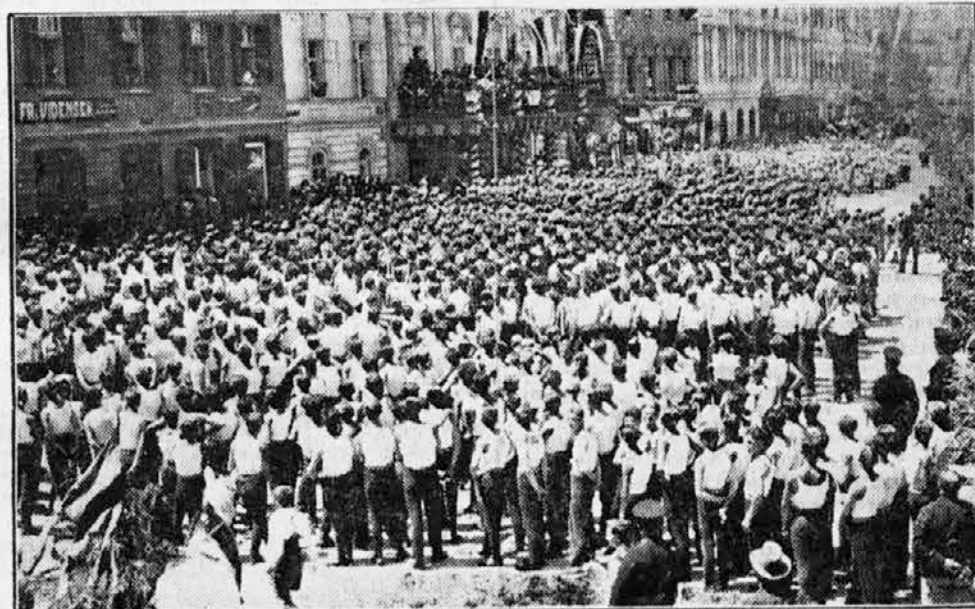
120.

Prijatelji so jih razjahali in si ogledali okolico. Kakor neprodne stene so se dvigala pred njimi velikanska drevesa, vsa prepletena z ovijalkami, ki so žarele v najpestrejšem cvetju. Širile so omanen vonj, da je bil ves zrak prenasiten z njim. Na nekaterih pa so zorele tudi drobne in zelo sladke jagode, nabrane v velike grozde. Bile so najslajši sad na planetu Veneri.

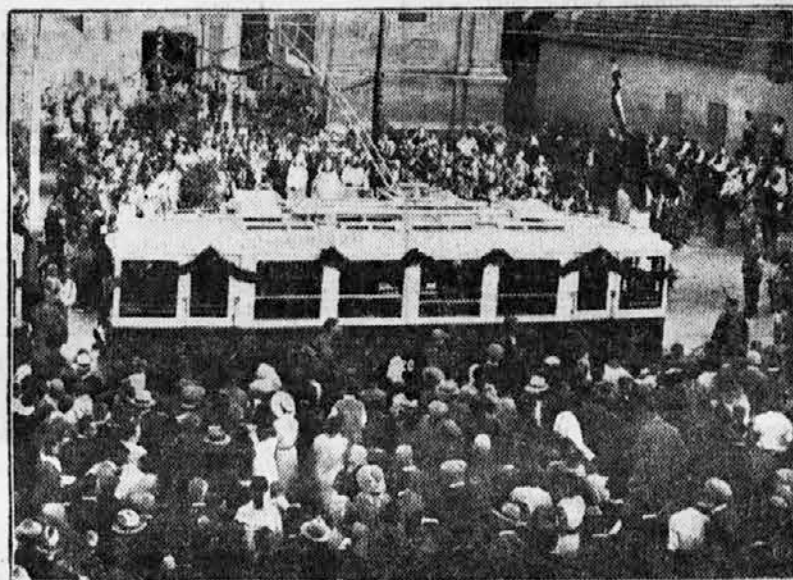
S sokolskega praznika v Celju

Župan dr. Goričan pozdravlja Sokole

Sprevod Sokolov in Sokolice pred mestnim načelstvom

Slovesna blagoslovitev viskega tramvaja. Prizor pred cerkvijo.

10 letnica meščanske šole v Brežicah

Lepa razstava ročnih del.

Ob koncu letošnjega leta je obhajala brežiška meščanska šola skromen jubilej, jubilej dela desetih let. Razstava risb in ročnih izdelkov učenc in učencev je pokazala, koliko je potrebna naša meščanska šola. Posebno so ugajali ročni izdelki dečkov, pa tudi deklice so se izkazale. Zanimanje so vzbujale nekatere res lepe slike učencev VI. razreda. Pa tudi med ostalimi najdemo dovolj lepih poizkusov. Gđ. Valeriji Ivančevi, strokovni učiteljici risanja in deškega ročnega dela, kakor tudi g. Berginčevi, učiteljici ženskih ročnih del, moramo k uspehu čestitati.

Kakor po drugih zavodih tako so tudi na brežiški meščanski šoli uspehi letos nepovoljni brez krivde učiteljstva. V tem šolskem letu je posečalo šolo okrog 120 učencev; pouk se je zaključil 15. junija. Isti dan se je pričel završni izpit, katerega je polagalo 12 deklic in 1 fant, napravili so ga vsi. Šolsko leto se je zaključilo 28. t. m. s službo božjo, Vidovdanske proslavo in razdelitvijo spričeval. Zavodu ob jubileju naše iskrene čestitke!

Nsreča z motociklom

Skoro bi bila ob življenje dva človeka

Slovenjgradec, 30. junija.

Na praznik sv. Petra in Pavla bi skoro ne previdnost zahtevala dve človeški žrtvi. 28-letni mesar Prevotnik Valentin iz Misljine se je peljal na zadnji praznik s svojim motociklom po opravkih v Slovenjgradec. S seboj je vzel svojo sorodnico go. Amalijo Aberšek. Pri gostilni Šolc v Turški vasi je nekaj korakov prej privozil z desne strani od postaje neki kmečki voz. Nesreča je bila neizogibna. Ker je cesta pri omenjeni gostilni zelo ozka in ker oba voznika nista opazila pravočasno drug drugega, je motociklist v prisilnosti še zavozil iz ceste za bližnji hlev. Sunek je bil tako močan, da je zadaj sedeča go. Aberšek zletela v velikem loku čez motociklista in si na srečo zlomila samo nekaj reber, motociklist pa je oble-

Lep napredek trgovskega bolniškega društva

Društvo ima 8040 višjih zavarovancev in 5750 članov bolniške blaginje.

Ljubljana, 30. junija.

Nocoj se je vršil v veliki dvorani Trgovskega doma občni zbor Trgovskega bolniškega in podpornega društva. Predsednik Klinar je podal daljše predsedniško poročilo, iz katerega posnemamo:

Od početka izvajanja višjega zavarovanja pa do danes so se stalno jačile vrste višjih zavarovancev in so dosegle po zadnjih podatkih 8040 zavarovancev. Stalno pa je naraščalo tudi članstvo pri bolniški blaginji in se zvišalo v razdobju od 1. julija 1929., ko je šlo 4600 članov, na 5750 v mesecu juniju t. l. Društvena uprava posveča pridobivanju članov skrbno paznjo in se trdno nadeja, da bo mogla že v bližnji bodočnosti šteti v krog svojih zavarovancev še nekatera večja industrijska podjetja. Bistvena datavej višjega zavarovanja obstoji v drugem razredu bolnice, in sicer za zavarovane člane z manj kot 1-letnim članstvom največ za dobo 3 mesecev, s preko 1-letnim članstvom za 6 mesecev, za svoje pa za 4 tedne.

Stališče našega društva glede bodoče organizacije socialnega zavarovanja v državi je slejkoprej isto: socialno zavarovanje privatnih nameščenec naj se popolnoma izloči iz okvirja SUZORja in uredi s posebnim zakonom, s čimer bo najbolje zadovoljeno interesom višjega življenjskega standarda naših privatnih nameščenec.

Blagajnik g. Bogo Plenčar je poročal, da se znašali predpisani prispevki z obrestni naloženega denarja 663.566 Din, stroški pa 659.806 Din. Med stroški zavzemajo najvišjo postavko bolniški stroški v znesku 290.835 Din in pa rezerva za adaptacijske stroške sanatorija v znesku 186.463 Din.

Na predlog člana nadzorstva g. Zemljiča je bil sprejet absolutorij.

Predsednik g. Klinar je poročal tudi o društvenem sanatoriju. Društvo je, kakor znano, kupilo vilo dr. Slajmarja in jo sklenilo, preurediti v sanatorij. Potrebne denarne vire si je društvo že zajamčilo in do danes tudi oddalo vsa adaptacijska dela v izvršitev raznim obrtnikom. Delo naglo napreduje in je upati, da bo moglo društvo že v najkrajšem času nuditi članstvu vsa potrebna zdravniška oskrbo v lastnem sanatoriju.

Novo mesto

Previdnost je mati modrosti. 17letni cigan France Brajdič je kot mali otroci tekal po občestnem zidu nad železniškim predorom. Nepreviden bolj od svojih malih tovarišev je nenadoma zgrmel v globočino ter se nabel na trebuh. Razparal si ga je skoro 7cm na dolgo in še levi komolec si je močno obkolkel.

Kmetijska šola na Grmu je imela v soboto oziroma v nedeljo obisk. Na svojem poučnem potovanju so prispeli sem gojenci kmetijske šole v Banjaluki. Prenočili so na Grmu, v nedeljo pa nadaljevali svojo pot v smeri Karlovca.

Oseba vest. Znani tukajšnji športnik podpornik I. Nedeljkovič je obšel ter nastopil večmesečni bolezenski dopust. Želimo mu skorajšnje okrevanje.

Nasilen tat. 62letni kočar Anton Zupan živi kar sam gori v svojem hramčku na Mali Strmci nekje blizu Šmarjete. Zeno ima v dolini. V enem zadnjih večerov se je nedaleč od doma pogovarjal s sosedo, ko sta primahala mimo dva tujca. Posvetila sta mu v obraz ter brez besede odšla dalje. Zupan pa je še malo pokramljal. Ko se je vrnil v svoj hram, je našel v njem nepovabljivega gosta, ki je z vso vneto brskal po njegovih predalih ter se za starega moža niti zmenil ni. Na Zupanovo vprašanje, kaj išče tukaj, je predrzni tujec kar molčal in premetaval vsebino viničarske skrinje. Pa ga stari gazda istotako brez besede zgrabi in po kratkem ruvanju potisne čez prag. Izrinjen tat, užaljen in jezen, pa je med vrati za slovo porinil pogumnemu in krepkemu starčku nož v hrbet ter mu precej ranil pljuča. Težko poškodovanega moža so pripeljali v kandijsko bolnico, za nasilnega tata pa se zanima pristojna oblast.

Vidovdanske proslave so se na vseh naših učnih zavodih izvršile slovesno in iskreno. Ljubko in pristrčno. Uvod je povsod tvorila sklepna šolska maša. Deska osnovna šola je proslavila pomembni dan skupno z oddelkom otroškega vrta, ki je nastopil na obširnem odru v veliki šolski telovadnici. Mnogo staršev se je odzvalo vabilu šole in posloilo prireditve svojih dragih. Drazestni so bili mali otročki s pisanimi obročki in kapami in z ljubkim čebljanjem. Njihova vrtinčarica ga. Andrejana Schweigerjeva je lahko ponosna na svoje uspehe. Za temi malčki je nastopila deska osnovna šola. Učitelj g. Ludvik Koželj je v izbranih besedah pojasnil mladini in gostom pomen dneva, sledile so primerne deklaracije od najmanjših do največjih. Vmes so ob spremljevanju glasovirja nastopili dečki s posrečeni simbolizirani vajami in telovadno igro, kasneje najvišji razred z redovnimi in ritmičnimi vajami. Nekaj povsem novega za osnovno šolo je bil nastop mladinskega orkestra pod taktirko učitelja Borštnika. Prav točno in sočno je pod desetimi mladimi loki zadelala troglasno Molitev iz »Čarostrelca«. Višek priznanja je žel devedeltni dirigentov sinček Stojan, ki je sam na gostih zaigral Intermezzo iz Parmove opere »Ksenia«. Med zvoki združenih treh naših narodnih himen so mladi telovadci spretno postavili živo piramido in z vzklikom »Živela Jugoslavija!«, »Živel kraj Aleksander!« je nad njihovi glavami zaplapolala jugoslovanska trobojnica. Nič manj slovesna ni bila proslava dekliške osnovne šole, ki je za tem napolnila telovadnico. Zelo lepo je govorila učiteljica ga. Marica Koželjeva. Deklice pa so tako srčkano zapele, tako ljubko deklamirale in tako sijajno zaplesale »Poljski ples«, ki ga je sama z njimi naštudirala sošolka, hčerka načelnika tukajšnje šole, brata Papeža, da bi jih še gledali in še poslušali. Vrhunec prireditve je izzvala igra »Volk in sedem kozic«. To je bilo zasluženega navdušenja med mladino, in tako je pravi Vsežolvske razstave so bile predmet največjega zanimanja in deležne splošnega priznanja.

V prepad je skočil

Mladenič na prepovedani poti

Jesenice, 30. junija.

V noči od sobote na nedeljo so imeli jesenjski orožniki opravka z 25-letnim mladeničem L. K., ki je zašel na prepovedano pot. Orožniki so ga aretirali, ko je prenašal prepovedane tiskovine čez mejo.

Po aretaciji so ga gnali navzdol na Jesenice. Med potjo pa se je mladenič sunkoma neprimerno izmuznil ter se vrgel v okrog 50 m globok prepad. Ali je nameraval pobegniti, ali si je hotel vzeti življenje, se ne ve. L. K. je obležal v prepadu z močnimi poškodbami na glavi, vendar je bil še toliko pri moči, da so ga mogli pripeljati na Jesenice. Od tu so ga spravili v ljubljansko bolnico z rešilnim avtom.

Rajhenburg

Avtobusna zveza Rajhenburg-Kozje. Te dni je bila otvorena nova avtobusna zveza na progi Rajhenburg-Kozje rajhenburškega avtopodjetnika, g. Draga Zemljaka, ki bo odslej prevažal tudi pošto. Vožni red je tale: Odhod iz Rajhenburga od jutranjega poštnega vlaka iz Maribora ob 9.12 iz kolodvora, od pošte ob 9.45, prihod v Kozje ob 11. Odhod iz Rajhenburga iz Kozje ob 13., prihod v Rajhenburg na pošto ob 14.; na kolodvor 14.10. Ta prihod v Rajhenburg ima ugodno zvezo z vlakom proti Zidanemu mostu ob 14.21 in proti Zagrebu ob 14.40.

Gasilska veselica. Rajhenburško gasilno društvo priredi prihodnjo nedeljo 5. t. m. ob 15. svojo vsakoletno veselico v prostorih gostilne g. Ignaca Juga (Schweiger). Čisti dobiček je namenjen za nabavo nove motorne brigadne. Prijatelji gasilcev od blizu in daleč vabljani!

E. M. Remarque:

Pot nazaj

Roman

(Copyright by M. Feature Syndicate.
Ponatis, tudi v izveščku, prepovedan.)

128

Potolažil sem ga z dobro smotko. Pomirjen je potegnil par dimov in začel pripovedovati o svojem strelskem klubu, ki se sestaja ob sobotah. »Zadnjič smo priredili ples. Imenitno, ti pravim! Prihodnji priredimo pa keglanje za dobitke. Moraš priti enkrat tja, Ernest. Tako pivo se dobi tam, da sem redko kdaj kaj takega pil. In vrh deset pfenigov ceneje kot drugje. To pa že nekaj izda na en večer. Prav prijetno in udobno je tamkaj. Tukaj —« pokazal je na pozlačeno verižico — »kralj strelcev sem postal! Bruno I. Ze nekaj, kaj?«

Otrok je prišel v sobo. Ena ladij se je polomila. Bruno ji jo je skrbno popravil in pogladil deklico po laseh. Plava pentlja je prasketala.

Potem me je peljal pred omaro, ki je bila preobložena z najrazličnejšimi stvarmi, ki jih je zadel na sejmu v strelščih. Trije strelci stanejo tam par grošev, in kdor zadene gotovo število krogov, si izbere lahko dobitke. Brunota ni bilo mogoče ves dan spraviti proč. Cele kupe žog in celo dva pletena stola je viti proč. Cele kupe medvedka, kristalnih čaš, kozarcev, vrčkov za pivo, ročkov za kavo, pepelnikov, žog in celo dva pletena stola je zadel.

»Nazadnje me niso pustili več blizu,« se je zado-

voljno smejal, »vso tisto sodro bi spravil kmalu na kant. Da, kar človek zna, pa zna!« —

Sel sem po temni ulici. Iz vežnih vrat je tekla svetloba in umazana voda. Bruno se bo igral zopet s svojo punčko. Potem bo prinesla žena večerjo. Za tem pojde na pivo. V nedeljo pojde z družino na izlet. Dobrodušen mož, dober oče, spoštovan meščan je. Nič se mu ne more rči. Nič se mu ne more reči.

In Albert? Pa mi? —

Val vode mi je pljusnil pod noge. Okna so zarezala od luči. Ura večerje in odpočitka je. In Albert?

*

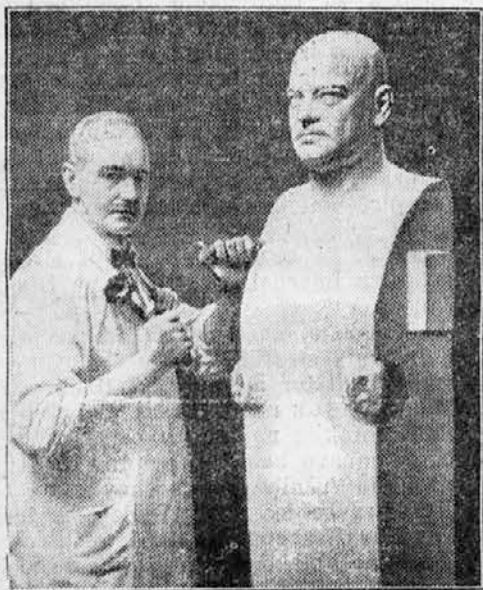
Ves dan sem bil v gozdu. Zvečer sem prišel utrujen v majhno podeželsko gostilno in sem si naročil sobo za čez noč. Postelja je bila pripravljena, toda nisem mogel spati. K oknu sem se vsedel in poslušal šumenje pomladne noči.

Med drevjem se prelivajo sence, od gozda sem pa prihajajo klici, podobni klicem ranjencev. Miren in udan gledam v temo, ker preteklost me še ne straši. V ugasle oči ji gledam, ne da bi se obrnil proč. Še celo nasproti ji grem ter pošiljam svoje misli nazaj v podzemne stene in ližake; — ko se vrnejo moje misli, ne prinašajo niti strahu, niti grozote, temveč moč in voljo.

Čakal sem, da bo prihrumel vihar, ki me bo rešil in potegnil proč; — toda rešitev je prišla tiho, da sem jo komaj čutil. Zdaj jo tu. Medtem ko sem obupaval in mislil, da je vse izgubljeno, je tiho dozorevalo. Mislil sem, da pomeni slovo vedno konec. Danes pa vem, da je tudi rast slovo. Tudi rasti pomeni zapuščati. Ni ga konca. —

En del mojega bitja je služil razdiranju; — last je bil sovraštva in moritve. Toda ostalo mi je življenje. To je skoraj naloga in pot. Na sebi hočem delati in biti pripravljen, svoje roke in misli hočem premikati, nočem se smatrati važnim, naprej hočem korakati, četudi bi rad kdaj obstal. Mnogo je treba graditi in skoraj vse zopet popraviti, delati je treba in izkopati, kar so zasula leta granat in strojnih pušk. Ni treba, da bi bil vsak pionir — tudi manj močnih rok in manjših moči se potrebuje. Tam bom iskal svoje mesto. Potem bodo mrtvi umolknil, preteklost me ne bo več zasledovala, temveč pomagala mi bo.

Kako enostavno je vse to, toda koliko časa je bilo treba, da je prišel človek do tega spoznanja. Morda bi se bil le izgubil v predogradi in bi postal žrtev žičnih ovir in razstreliv, če se ne bi Ludvikova smrt dvignila pred nami ko raketa, ki nam je pokazala pot. Obupali smo, ko smo videli, da reka naše skupnosti, volja mogočno preprostega, na robu smrti pridobljenega življenja, ni odnesla preživetih form, polresnice in sebičnosti in da si ni poiskala novih bregov, temveč je izvizela v barje pozabljenja, bila napeljana v močvirje fraz in je usahnula v jarkih razmer, skrbi in poklicev. Danes pa vem, da je vse v življenju morda samo priprava in delo v posameznikih, v mnogih celicah, v mnogih cevih — in kakor vsprejemajo in gonijo naprej celice in ceve debela kvišku poganjajoče soke, tako bo tudi iz vsega tega nastalo enkrat šumeče, solnca prepojeno listje, vrhovi in svoboda. Začeti hočem.

Stresemannov spomenik v Mainzu

Ob spomeniku kipar Ludwig Lipp. Spomenik bo odkrit dne 5. julija t. l.

Ali je bil Wilson zastrupljen?

Major O. Yardley, načelnik ameriškega urada za tajna (šifrirana) pisma med vojno in po vojni, je objavil svoje spomine, kjer pripoveduje tudi, kako so poskušali zastrupiti ranjkega predsednika Zedinjenih držav Wilsona.

Amerikanci so se namreč na prav spreten način polastili »ključev« do vseh tajnih pisav (šifer) svojih zaveznikov. Nobeno tajno poročilo jim ni ušlo in tako so bili vedno dobro poučeni o vseh tajnih dogovorih med angleškimi in francoskimi uradi: Pisarno ki jo je vodil major Yardley, je imela res polne roke dela, zato pa je prišla na sled tudi zelo zanimivim zadevam. Tako pripoveduje Yardley, da so polovili za časa mirovne konference več brzojavk, iz katerih je bilo razvidno, da so hoteli zavezniki Wilsona dati zastrupiti. Yardley trdi, da so zavezniki svoj naklep tudi izvršili in da predsednik Wilson ni umrl zadet od kapi, ampak vsled zastrupljenja. »Lahko si mislite,« pravi Yardley, »kako sem se prestrašil, ko sem razjasnil brzojavko, ki je govorila o nameri proti Wilsonu: ali bi mu dali počasi delujočega strupa, ali pa bi mu led okužili z influenco. Naš zaupnik nas je prosil, naj predsednika svarimo. Resnica je, da so se takoj nato pojavili pri Wilsonu znaki bolezni in od takrat dalje je Wilson hiral.

Yardley-eva knjiga je prva knjiga o »črnem kabinetu« v Ameriki. V tem kabinetu so od l. 1917 do l. 1929. prebrali nad 45.000 tajnih poročil tujih vlad, ki jih je raztolmačil »črni kabinet«. Uspehe, ki jih je dosegel ameriški držav. tajnik Hughes na konferenci v Washingtonu, pripisuje Yardley delovanju »črnega kabineta«, kajti »črni kabinet« je skrbel za to, da so ameriški zastopniki že na vse zgodaj jutraj imeli v rokah vse, kar so si drugi zastopniki dan preje tajno in zaupno poročali. »Kvartati ni težko«, pravi Yardley, »če človek gleda nasprotnikove kartice.

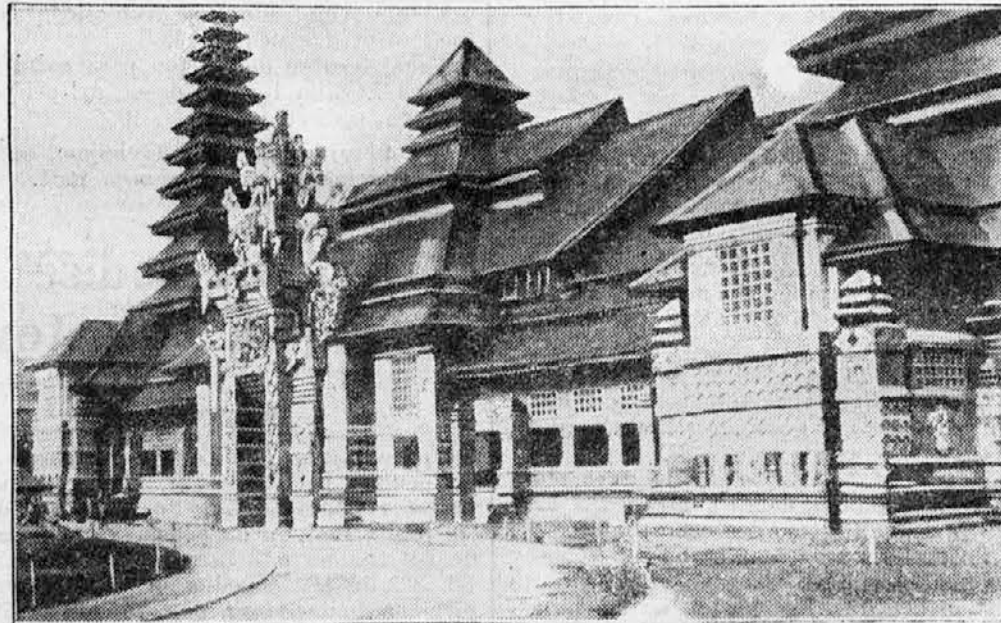
Yardley pripoveduje tudi, kako so ameriški agenti vlomili v težko jekleno blagajno v nekem tujem vnanjem ministrstvu, da so ukradli »ključ« do tajne pisave; neka lepa ameriška vohunka pa je speljala »ključ« tajne pisave neke druge države od mladega uradnika v ministrstvu.

»Črni kabinet« v Ameriki je »delal« do leta 1929. Takrat pa je vlada to pisarno razpustila, češ da je nemoralno, vohuniti po tajnih in zaupnih spisih tujih držav.

Danski prekooceanski letalec

Danska letalca Hillig in Holris sta tudi preletela ocean.

Veliki požar na pariški razstavi

Nizozemski paviljon, ki je predstavljal reprodukcijo templja v Bali, pred požarom. V nizozemsko-indijskem paviljonu na mednarodni razstavi v Parizu je v nedeljo izbruhnil strahovit požar, ki je v teku pol ure uničil ves kompleks nizozemske razstave.

Razstava za varnost rudnikov

V Kölnu so otvorili te dni zanimivo razstavo, kjer je pregledno zbrano vse, kar služi v varstvo rudnikov in rudarjev.

500-letnica strelske družine v Brandenburgu a. H.

Viljem Tell in njegov sin v slavnostem sprevodu.

Kakšen je »milijonar«

Pred policijo v Oxfordu se je moral te dni zagovarjati neki gospod, ker ni plačal lastniku garaže 7 funtov dolga. Med razpravo je vprašal uradnik lastnika garaže tudi to, zakaj je tistemu človeku toliko denarja zaupal. Mož je na to vprašanje odgovoril: »Moj Bog, zakaj pa ne? Saj stanuje vendar v lastni hiši, hodi okrog lepo oblečen, ima avtomobil in se drži vedno kakor pravi milijonar.« Na to pa je pripomnil sodnik: »To utegne biti že vse res, toda to še nikakor ne dokazuje, da ima obtoženec res denar. Z avtomobilom se vozarijo dandanes ljudje ki nimajo v žepu niti beliča, kajdijo tudi samo drage smodice in plačujejo svojim prijateljem lepe gostije. Pravi milijonar pa nastopa tako, kakor da na dan ne sme porabiti dveh vinarjev.«

Podgane na Rikers-Islandu

»Rikers-Island« je velik prostor, kjer odlagajo newyorške smeti. To smetišče je zanimivo zato, ker tam ogenj nikdar ne ugasne, ampak vedno tli, potem pa zaradi velikega števila podgan, ki so se tam zaredile. Število podgan na tem prostoru cenijo na 5 milijonov. Smeti in odpadke dovažajo namreč na ta prostor v čolnih — deset velikih čolnov na dan — z vsakim čolnom pa se pripelje na Rikers-Island tudi nekaj podgan.

Podgane pa se silno naglo plodijo. Zdravstveni urad v Newyorku je izračunal, da se rodi iz enega para podgan v 5 letih 940.369.969.152 podgan, torej skoraj milijardo! Nahajajo pa se na tem smetišču podgane, ki tehtajo do 5 funtov. Take podgane se lotijo tudi človeka in so zelo nevarne. Mesna uprava v Newyorku je poskusila že vsa mogoča sredstva, da bi to nadlogo zatrla, a doslej brez uspeha.

Sedaj pa se je ponudil neki Nemec, gospod Billig, da bo to nadlogo odpravil. Ta mož ima neke vrste strup, na katerega podgane kar no-re. Kakor hitro pa podgana zavžije nekaj tega strupa, jo začne silno žejati; čim pa se napije vode in se voda s trupom zmeša, se napravi v telesu podgane neki plin, ki žival raznese.

Mesna uprava v Newyorku je sklenila že po prvih uspešnih poskusih z gospodom Billigom pogodbo za uničenje podgan — na dan jih sedaj uničijo do 4000!